

Spišák proti České republice, rozsudek ze dne 20. 6. 2024 - Délka intervalů automatického přezkumu vazby u mladistvého obviněného méně příznivá než u dospělého obviněného

Stěžovatel: Spišák

Žalovaný stát: Česká republika

Číslo stížnosti: 13968/22

Datum: 20.06.2024

Článek Úmluvy: čl. 14
čl. 5

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: diskriminace, mladistvý, přezkum zákonnosti zbavení svobody, procesní záruky, vazba

Český právní řád: čl. 3 Listiny základních práv a svobod
čl. 8 Listiny základních práv a svobod
§ 1 písm. c) zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád
§ 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád
§ 46 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád
§ 47 odst. 1, 2, 3 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád
§ 48 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
§ 67 písm. b) a c) zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád
§ 72 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád

Významnost: 2

**VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č.
1/2025**

Spišák proti České republice, rozsudek ze dne 20. 6. 2024

Autorský komentář

Uvedené rozhodnutí je velmi důležité pro další rozhodovací praxi o periodickém rozhodování o vazbě ve věcech mladistvých, protože v této věci Soud shledal, že právní úprava § 47 odst. 1 ZSM je v porovnání s § 72 odst. 1 tr. ř. pro mladistvé diskriminační, neboť trestní řád pro dospělého obviněného ve vazebním řízení stanoví příznivější právní úpravu, než zákon ve věcech mladistvých. Soud poukázal na to, že ačkoliv čl. 5 Úmluvy neukládá stranám povinnost zavést automatický

pravidelný přezkum vazby, rozhodne-li se jej stát zaručit, musí tak činit v souladu s čl. 14 Úmluvy. Proto Soud shledal, že je porušením uvedeného článku, když ustanovení ve vnitrostátní legislativě poskytlo méně příznivé zacházení osobám v analogickém postavení, neboť vyšetřovací vazba mladistvých podléhala v případě zvláště závažných provinění automatickému soudnímu přezkumu každých šest měsíců, a nikoliv každé tři měsíce jako u dospělých. Napadené rozdílné zacházení nebylo navíc vysvětleno objektivními a přiměřenými důvody, a bylo naopak v rozporu s cílem zohlednit odlišné charakteristiky a zvláštní zranitelnost mladistvých v úpravě vazby.

Z tohoto důvodu je nutné, aby tuzemské soudy pro mladistvé na základě tohoto rozhodnutí v dalších vazebních řízeních postupovaly tak, aby se vystríhaly těchto diskriminačních praktik, které byly dosud aplikovány, a v souladu s tímto rozhodnutím aby postupovaly tak, že ponechá-li soud mladistvého obviněného ve vazbě nebo rozhodne-li o jeho vzetí do vazby až po podání obžaloby (návrhu na potrestání) nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu, budou přezkoumávat vazbu přiměřeně podle § 72 odst. 1 tr. ř. (nikoliv tedy až po šesti měsících, jde-li o zvláště závažné provinění, jak tomu bylo dosud). Jestliže tříměsíční lhůta stanovená v § 72 odst. 1 tr. ř. pro rozhodnutí soudu o dalším trvání vazby skončí v průběhu řízení o opravném prostředku před nadřízeným soudem, je k rozhodnutí o ponechání mladistvého obviněného ve vazbě nebo o jeho propuštění z vazby příslušný tento nadřízený soud; při předložení spisu jej soud, proti jehož rozhodnutí byl podán opravný prostředek, vyrozumí o konci této lhůty. Z hlediska těchto ustanovení nelze § 47 ZSM považovat za *lex specialis* (speciální ustanovení) ve vztahu k § 72 tr. ř., neboť poskytuje nižší standard periodicity automatické soudní kontroly vazby mladistvých oproti vazbě dospělých osob.

Posuzované rozhodnutí Soudu má navíc dopad i pro stávající judikaturu. Ve smyslu tohoto rozhodnutí a vyslovených porušení čl. 14 a 5 Úmluvy se již nemůže použít usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 8 Tvo 45/2004 a další, které zde dříve dovozovaly vztah speciality § 47 ZSM k § 72 tr. ř.

JUDr. Milada Šámalová

Překlad celého rozsudku je dostupný na internetových stránkách mezisoudy.cz.